

SV

SV

SV



EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 31.1.2011
KOM(2011) 18 slutlig

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

**Insatser till förmån för elever som lämnar skolan i förtid: ett viktigt bidrag till strategin
Europa 2020**

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

**Insatser till förmån för elever som lämnar skolan i förtid: ett viktigt bidrag till strategin
Europa 2020**

Elever som lämnar skolan i förtid¹ är en komplex fråga, och det krävs stark politisk vilja för att minska deras antal. I detta meddelande bedömer kommissionen konsekvenserna av förtida avhopp från skolan på individer, samhälle och ekonomi. Samtidigt skisserar kommissionen orsakerna till det och redovisar befintliga och kommande åtgärder på EU-nivå för att motverka problemet. Meddelandet åtföljs av ett förslag till rådsrekommendation och av ett arbetsdokument från kommissionens avdelningar med en ram för en heltäckande politik som medlemsstaterna kan använda för verkningsfulla insatser mot elever som lämnar skolan i förtid, samt exempel på befintliga insatser.

**1. ELEVER SOM LÄMNAR SKOLAN I FÖRTID: ETT HINDER FÖR SMART OCH HÅLLBAR
TILLVÄXT FÖR ALLA**

Europas framtid är dess ungdomars. EU vill genom sin **strategi Europa 2020** stödja ungdomar bättre och låta dem ta vara på sina talanger, vilket gynnar inte bara dem själva utan också samhället och ekonomin. Ett av de centrala målen som Europeiska rådet har satt upp är att minska andelen elever som lämnar skolan i förtid till mindre än 10 % och se till att minst 40 % av den yngre generationen har högskoleutbildning eller motsvarande². Om man förbättrar ungdomarnas resultat i utbildningen bidrar det både till målet ”smart tillväxt” genom att förbättra färdighetsnivån överlag, och till målet ”tillväxt för alla” genom att motverka en av de största riskfaktorerna för arbetslöshet och fattigdom.

I ”**Unga på väg**”³, ett av flaggskeppsinitiativen i Europa 2020, framhävs behovet av att öka kvaliteten och jämlikheten i utbildningen, att ge fler ungdomar de färdigheter de behöver för livslångt lärande och möjligheter att delta i utbyten under utbildningen. Att tydligt minska antalet elever som lämnar skolan i förtid är en viktig investering inte bara i alla ungdomars framtid utan i hela EU:s framtida välbefinnande och sociala sammanhållning.

Att minska det här problemet bidrar också till de andra målen i Europa 2020. Genom att direkt stärka ungdomarnas anställbarhet bidrar det till att öka integrationen på arbetsmarknaden och därigenom till att nå det centrala målet på 75 % sysselsättning för kvinnor och män i åldrarna 20–64 år. Samtidigt är det ett viktigt bidrag till att bryta den onda cirkel av underläge som leder till social exkludering av så många ungdomar. Därför är det en central åtgärd för att nå målet att lyfta minst 20 miljoner människor ur risken för fattigdom⁴.

¹ Med *lämna skolan i förtid* menas alla slags avhopp från utbildning innan eleven genomgått gymnasium eller motsvarande inom yrkesutbildningen.

² KOM(2010) 2020.

³ KOM(2010) 477.

⁴ Europeiska rådets slutsatser, 25–26 mars 2010.

Under 2009 lämnade mer än sex miljoner ungdomar, eller 14,4 % av alla i åldrarna 18–24 år, utbildningen med bara grundskola eller mindre. Än mer oroande var att av dem hade 17,4 % bara gått ut mellanstadiet⁵. Avhopp från skolan innebär missade chanser för ungdomar och förlorad social och ekonomisk potential för EU som helhet.

På det **individuella planet** påverkar beslutet att lämna skolan i förtid människor under hela livet, och minskar deras möjligheter att delta socialt, kulturellt och ekonomiskt i samhället. Det ökar deras individuella risk för arbetslöshet, fattigdom och social exkludering. Det påverkar inte bara deras livstidsinkomst, välbefinnande och hälsa utan även deras barns hälsa. Och det minskar deras barns utsikter att lyckas i skolan.

Ungdomsarbetslösheten ligger för närvarande på 20,0 %⁶ och elever som lämnar skolan i förtid bidrar direkt till den. Anställbarheten har ett tydligt samband med hur hög utbildning man har. Under 2009 var 52 % av de som lämnat skolan i förtid i EU antingen arbetslösa eller stod utanför arbetsmarknaden⁷. Även om de har arbete tjänar de mindre, har oftare låg anställningstrygghet och är oftare beroende av socialbidrag. De deltar mindre ofta i livslångt lärande och alltså i omskolning. Deras lägre utbildning kan skapa ett växande handikapp för dem.

För **samhällsekonomin i stort** innebär en stor andel elever som lämnar skolan i förtid långsiktiga effekter på samhällets utveckling och den ekonomiska tillväxten. Elever som lämnar skolan i förtid tenderar att delta mindre i den demokratiska processen och är mindre aktiva medborgare⁸. Innovation och tillväxt förutsätter en utbildad arbetskraft, inte bara för spetstekniksektorer utan i hela ekonomin. I flaggskeppsinitiativet ”En agenda för ny kompetens och nya arbetstillfällen” inom Europa 2020 betonas behovet av att ge människor möjlighet att påverka sin egen situation genom att utveckla sina färdigheter under hela livet och öka deltagandet på arbetsmarknaden. **Om vi minskar den genomsnittliga andelen elever i EU som lämnar skolan i förtid med bara 1 procentenhet får den europeiska ekonomin varje år nästan en halv miljon fler kvalificerade unga arbetstagare.**

Sedan 2000 har den genomsnittliga andelen i EU av elever som lämnar skolan i förtid minskat med 3,2 procentenheter, men framstegen har inte lyckats nå upp till målet på 10 % fram till 2010, vilket rådet tidigare hade enats om. Dessutom döljer det sig stora skillnader mellan medlemsstaterna i det här medeltalet. Sju medlemsstater har redan nått målet på 10 %, medan tre har andelar som är högre än 30 %. Medlemsstaternas relativa resultat ger viss anledning till optimism. Alla utom tre har minskat sina andelar av elever som lämnar skolan i förtid sedan 2000, några högst väsentligt.

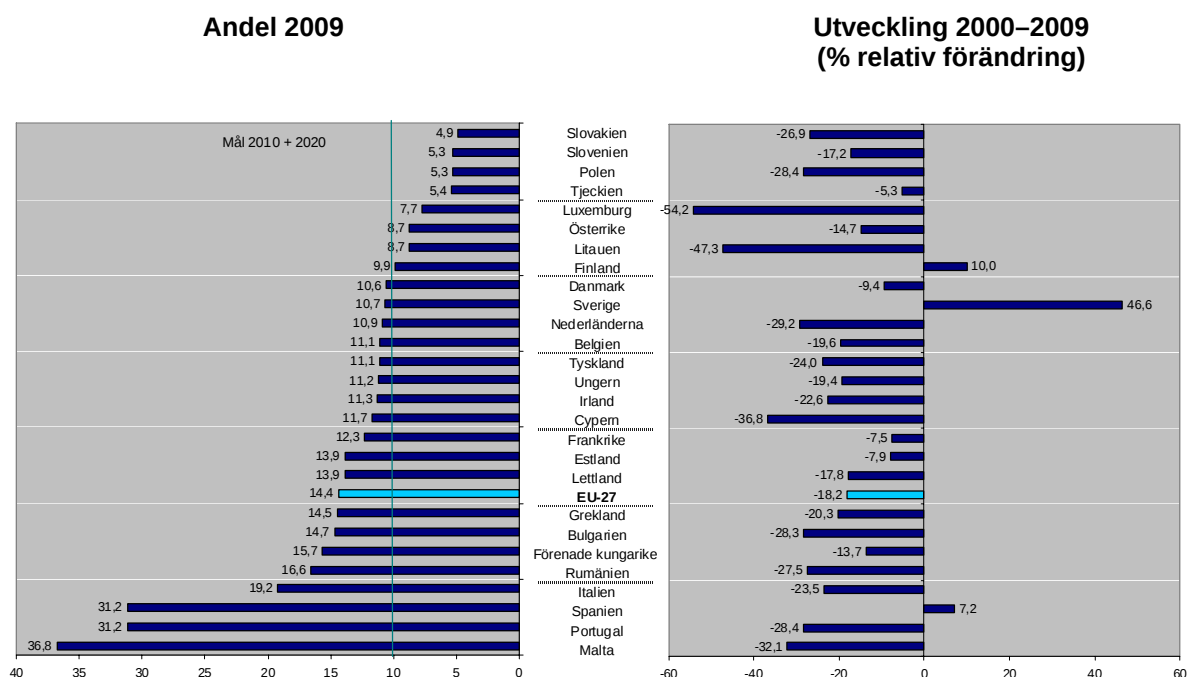
⁵ Eurostat, arbetskraftsundersökningen 2010.

⁶ Eurostat, pressmeddelande 162/2010, 29 oktober 2010.

⁷ Eurostat, arbetskraftsundersökningen 2010.

⁸ NESSE (2009), s. 31. Jfr Shell *Jugendstudie 2010* (2010).

Diagram 1: Andel av befolkningen i åldrarna 18–24 år med högst grundskola som inte genomgår utbildning (2009), samt utveckling 2000–2009⁹



2. ATT LÄMNA SKOLAN I FÖRTID HAR INDIVIDUELLA, PEDAGOGISKA OCH SOCIOEKONOMISKA ORSAKER

Skälen till att ungdomar lämnar skolan i förtid är högst individuella. Det går dock att utpeka några gemensamma drag. Att lämna skolan i förtid är starkt knutet till socialt missgynnade miljöer med låg utbildning. Barn till lågutbildade föräldrar från socialt missgynnade miljöer har större sannolikhet att lämna skolan innan de fullgjort gymnasieutbildningen än andra ungdomar.

I vissa samhällsgrupper är det särskilt vanligt att man lämnar skolan i förtid, särskilt i fattigare socioekonomiska miljöer och i utsatta grupper, t.ex. ungdomar som vuxit upp på offentliga institutioner, personer med fysiska eller mentala funktionshinder eller andra grupper med särskilda undervisningsbehov¹⁰. Eftersom ungdomar med migrantbakgrund ofta är koncentrerade i de lägre socioekonomiska grupperna lämnar de skolan i förtid i genomsnitt dubbelt så ofta som infödda ungdomar (26,4 % respektive 13,1 % under 2009). Andelen är ännu högre för romer, som tenderar att vara bland de mest exkluderade i hela samhället¹¹. De grupperna har en tendens att få mindre stöd av sina familjer, drabbas av diskriminering inom skolsystemet och ha mer begränsad tillgång till möjligheter till icke-formellt och informellt lärande utanför den obligatoriska skolgången.

Beslutet att lämna skolan i förtid påverkas av pedagogiska faktorer, individuella omständigheter och socioekonomiska förhållanden. Det är mer av en process än en isolerad

⁹ Eurostat, arbetskraftsundersökningen 2010.

¹⁰ *Active inclusion of young people with disabilities or health problems. Background paper*, Europeiska fonden för förbättring av levnads- och arbetsvillkor, 2010

¹¹ Eurostat, arbetskraftsundersökningen 2010.

händelse. Det börjar ofta redan i grundskolan med de första upplevelserna av misslyckanden och ett tilltagande utanförskap i skolan. Övergångar mellan skolor och olika utbildningsnivåer är särskilt svåra för elever i riskzonen. Glapp mellan kursplaner och arbetsmarknadens behov kan också öka risker för misslyckanden, om eleverna saknar framtidsutsikter i sin valda utbildningsbana. Utbildningssystemen ger ofta otillräckligt med särskilt stöd till elever att hantera känslomässiga, sociala eller pedagogiska svårigheter och stanna i skolan. Det är fortfarande svårt för skolorna att hantera elevernas olika inlärningsstilar och hjälpa lärarna att tillgodose behoven hos grupper av elever med blandad förmåga. Individanpassade, flexibla inlärningsformer är särskilt viktiga för dem som föredrar att lära sig genom praktiska metoder och motiveras av aktiva inlärningsformer.

Könsaspekten på avhopp från skolan behöver också uppmärksammas mer. I EU lämnar 16,3 % av pojkarna skolan i förtid, jämfört med 12,5 % av flickorna¹². Under den obligatoriska skolgången tenderar pojkarna att ha större problem än flickorna med att anpassa sig till skolmiljön, och presterar i allmänhet sämre. De är överrepresenterade bland elever med funktionshinder (61 %) och har större sannolikhet att uppvisa emotionella problem, beteendeproblem och inlärnings svårigheter (65 %)¹³.

Medlemsstaterna har olika problem med elever som lämnar skolan i förtid. I några av dem är det främst något som främst sker på landsbygden eller i avlägsna områden och beror på otillräcklig tillgång till utbildning. I andra drabbar det främst missgynnade områden i storstäder. Vissa regionala eller säsongsbetonade arbetsmarknader (t.ex. turism eller byggarbete) kan locka ungdomar från skolan till lågutbildade arbeten med dåliga utsikter. Tillgången till sådana arbeten och möjligheten att börja tjäna pengar tidigt, antingen för att förbättra familjens ekonomiska situation eller göra det möjligt för individen att bli mer oberoende, motiverar många ungdomar att lämna skolan i förtid. Vissa länder ser höga andelar elever som lämnar skolan i förtid i vissa yrkesutbildningar, medan andra ser lägre andelar inom bl.a. lärlingsutbildning¹⁴.

Alla sådana villkor måste beaktas när man ger stöd till elever som riskerar att lämna skolan. Det finns dock bara några få medlemsstater som har en konsekvent, heltäckande strategi för att minska antalet elever som lämnar skolan i förtid. Många initiativ mot problemet är inte tillräckligt tydligt kopplade till andra insatser för ungdomar. Det saknas också ofta en solid analys av de särskilda problemen i en viss region eller målgrupp.

3. PROBLEMET KAN FÖREBYGGAS MED SYSTEMATISKA, EVIDENSBASERADE INSATSER

Strategier för att motverka att elever lämnar skolan i förtid måste utgå från en bedömning av problemets nationella, regionala och lokala särdrag. Underlaget bör göra det möjligt att bedöma de vanligaste orsakerna inom olika grupper av elever, regioner, orter och skolor där problemet är särskilt vanligt. Stora skillnader i problemets förekomst kan tyda på strukturella svagheter i vissa geografiska områden eller i vissa utbildningsprogram.

¹² Eurostat, arbetskraftsundersökningen 2010.

¹³ Uppgifterna avser 2008; SEK(2009) 1616, s. 96.

¹⁴ GHK (2005), *Study on Early School Leavers, Final Report*, s. 77, Sally Kendal, Kay Kinder (2005), *Reclaiming those disengaged from education and learning – a European Perspective*, s. 15.

Insatserna bör utformas på grundval av exakta uppgifter så att de kan målstyras bättre. Med hjälp av ett system för övervakning av hur problemet utvecklas kan insatserna anpassas därefter, efter exempelvis uppgifter om individernas skäl för att lämna skolan i förtid¹⁵.

Individuella elevnummer

Förenade kungariket införde 1997 ett entydigt elevnummer (*unique pupil number* eller UPN) som utgör ett viktigt underlag för analyser och bidrar till en mer verkningsfull styrning av skolpolitiska insatser även i andra frågor än elever som lämnar skolan i förtid. Andra länder har infört individuella utbildningsnummer, uppgiftsinsamling baserad på uppgifter om individuella elever eller nationella elevregister (bl.a. Nederländerna, Tyskland och Italien). I Nederländerna betraktas införandet av det individuella utbildningsnumret (*persoonsgebonden onderwijsnummer*) och Realtidsövervakningen av elever som lämnar skolan i förtid som en av de viktigaste orsakerna till minskningen av det här problemet.

Heltäckande insatser mot att elever lämnar skolan i förtid bör inriktas på **förebyggande, ingripande och kompensation**.

Förebyggande går ut på att undvika att de förhållanden som får elever att lämna skolan i förtid över huvud taget uppkommer. Ökat deltagande i förskola och barnomsorg av god kvalitet anses vara ett av de mest verkningsfulla sätten att ge barn en god pedagogisk start och bygga upp deras motståndskraft. Tillgången till förskolor och barnomsorg av hög kvalitet behöver dock förbättras. Andra förebyggande åtgärder inriktas på bl.a. systematiskt språkstöd till barn från migrantbakgrunder, aktiva anti-segregeringsinsatser för att förbättra den sociala, etniska och kulturella blandningen i skolorna och göra det möjligt för eleverna att lära av varandra och underlätta integration samt målinriktat stöd till missgynnade skolor. Andra hinder för en framgångsrik skolgång kan undanröjas genom att man gör det lättare att byta mellan olika utbildningsbanor och stärker yrkesutbildningens kvalitet och status.

Anti-segregering går ut på att ändra missgynnade skolors sociala sammansättning och förbättra skolprestationerna av barn med lågutbildad, socialt missgynnad bakgrund. Aktiva anti-segregeringsprogram i Ungern och Bulgarien har regionalt förbättrat romska elevers studieresultat tack vare stöd till skolor där romska elever integreras, samtidigt som man satsat på skolornas kvalitet i form av bl.a. fritidsverksamhet och målinriktat pedagogiskt stöd.

Positiv särbehandling i form av bl.a. prioriterade undervisningszoner (Cypern) och program med särskilt stöd till skolor i missgynnade områden (Frankrike, Spanien) förbättrar utbildningsutbudet, ger extra stöd till eleverna och skapar innovativa lärmiljöer som är anpassade till elevernas särskilda behov. Positiv särbehandling kombineras ofta med aktiva nätverk och ett starkt samarbete mellan de involverade skolorna.

Flexibla utbildningsvägar kombinerar allmän utbildning, yrkesutbildning och de första yrkeserfarenheterna för elever som har tappat studielusten på grund av dåliga resultat och vill börja arbeta så snart som möjligt. De kan på det här sättet samtidigt fortsätta sin allmänna utbildning. Flera medlemsstater (t.ex. Luxemburg, Italien och Danmark) har använt den här metoden för att hjälpa skoltrötta elever att få avgångsbetyg och samtidigt inhämta värdefulla, stimulerande erfarenheter av arbetslivet.

¹⁵ Alla exempel på insatser kommer från arbetsdokumentet *Reducing Early School Leaving*, SEK(2011) 96. Det innehåller mer information om insatserna och närmare information om elever som lämnar skolan i förtid, orsakerna till det och framgångsrika strategier för att motverka det.

Ingripande ska möta svårigheter i ett tidigt skede och göra att de inte leder till att eleven lämnar skolan. Ingripandet kan inriktas på skolan som helhet eller på individuella elever som riskerar att sluta sin utbildning i förtid. Ingripanden som rör hela skolan går ut på att förbättra klimatet i skolan och skapa stödjande lärmiljöer. Verkningsfull hjälp kan ges till skoltrötta elever i form av bl.a. system för tidig varning och bättre samarbete med föräldrarna. Samarbete i nätverk med aktörer utanför skolan och med lokala stödnätverk brukar vara mycket effektivt. Elevinriktade åtgärder kan vara bl.a. mentorer och handledare, individanpassad inlärning, samt förbättrad studievägledning och ekonomiskt stöd i form av exempelvis studiebidrag. Arbetsmarknadens institutioner bör också delta mer aktivt genom att tillhandahålla yrkesorientering för ungdomar.

Skolor som "lärgemenskaper" enas om en gemensam vision, grundläggande värderingar och skolutvecklingens mål. Det här ökar elevernas, lärarnas, föräldrarnas och andra berörda aktörers delaktighet och stödjer skolans kvalitet och utveckling. Lärgemenskaper sporrar både lärare och elever att förbättra och ta ansvar för inlärningsprocessen. De bidrar också till att minska avhopp från skolan och hjälper elever som riskerar att hoppa av.

Nätverk med aktörer utanför skolan gör det möjligt för skolor att bättre stötta elever och ta itu med en rad problem som kan drabba barn, t.ex. drog- eller alkoholmissbruk, sömnbrist, misshandel eller trauman. Program som Irlands *School Completion Programme* bygger på sektorsövergripande metoder som engagerar hela samhället. Skolor samverkar med ungdomsmyndigheter, socialtjänsten, lokala utvecklingsmyndigheter, antidrogteam osv.

Att få regionerna mer delaktiga i att utveckla insatser mot avhopp från skolan, finansiera dem och fastställa incitament har visat sig framgångsrikt i en del länder, bl.a. Nederländerna. Kommuner, skolor och vårdinstitutioner kan själva besluta vilka åtgärder de vill vidta. Genom de lokala myndigheterna kan skolorna också utnyttja vårdinstitutionernas, polisens och de rättsvårdande myndigheternas tjänster.

Öppna skolor, som *scuole aperte* i Neapel i Italien, ska möta skoltrötta elever genom ett brett urval projekt tillsammans med det lokala civila samhället. Aktiviteter anordnas efter skoltid och står öppna för alla barn, även de som redan lämnat den traditionella skolan. Det här är ett sätt att få kontakt både med dem och med många barn som riskerar att lämna skolan i förtid.

Kompensation innebär att man erbjuder möjligheter till utbildning för dem som redan hoppat av. Den kan innebära ekonomiskt stöd eller ta andra former. Tanken är att hjälpa ungdomar som vill tillbaka till den traditionella utbildningen eller ge en "andra chans". Framgångsrika metoder vid institutioner som erbjuder en andra chans är därför avsevärt annorlunda än dem vid traditionella skolor, eftersom de ska lösa de problem som eleverna haft med den traditionella undervisningen. Det finns dock belägg för att förebyggande av avhopp i förtid ger bättre resultat än kompensation för de negativa effekterna i efterhand. Erfarenheten av att misslyckas, lågt självförtroende i fråga om inlärning och ökade sociala, känslomässiga och pedagogiska problem efter att ha hoppat av skolan minskar sannolikheten att få avgångsbetyg och framgångsrikt slutföra en utbildning¹⁶.

Återgång till traditionell skolgång förutsätter ofta en övergångsperiod mellan den tidigare misslyckade skolupplevelsen och en mer framgångsrik omstart. Programmen varar från tre månader upp till ett år, beroende på deltagarnas förväntningar och motivation. På grund av de

¹⁶ NESSE (2009), s. 45.

komplexa, mångsidiga problem som målgruppen har att hantera krävs alternativa metoder för undervisning och vägledning för att integrera eleverna i den normala utbildningen. En förutsättning för framgång är en individanpassad, stödjande lärmiljö och ett flexibelt tillvägagångssätt som anpassas till varje elev. Program som projektinlärande för unga vuxna i Slovenien, övergångsklasserna i Frankrike och SAS-centren i Belgien ger möjligheter för ungdomar i riskzonen att gradvis återfå sitt självförtroende, komma ikapp med inlärandet och ta sig tillbaka till den traditionella utbildningen.

Alltför ofta verkar projekt och initiativ för att motverka att elever lämnar skolan i förtid bredvid varandra utan kopplingar till andra initiativ¹⁷. Trots sin konstaterade framgång stannar ofta deras verkan kvar på det lokala eller nationella planet. Eftersom det har så stor betydelse att motverka det här problemet, måste man först och främst gå från att vidta enskilda åtgärder till att införa en heltäckande strategi mot det. Byggstenarna i en sådan strategi måste anpassas till förhållandena i de enskilda medlemsstaterna.

Medlemsstaternas erfarenheter liksom jämförelser och analytisk forskning antyder att viktiga förutsättningar för framgångsrika insatser är bl.a. samarbete över sektorsgränserna och heltäckande strategier. Det här problemet är inte bara en fråga för skolan; dess orsaker behöver angripas inom en rad politikområden såsom social-, ungdoms-, familje-, folkhälso-, lokal- och sysselsättningspolitiken förutom utbildningspolitiken. Dessutom kan utbildningskoncept i vidare bemärkelse som kulturell utbildning, samarbete med företag och andra externa aktörer samt idrott ha stor betydelse för att minska antalet elever som lämnar skolan i förtid genom att främja kreativitet, nya tankesätt, interkulturell dialog och social sammanhållning.

4. EU-SAMARBETE TILLFÖR MERVÄRDE

Som en del av strategin Europa 2020 har medlemsstaterna på högsta politiska nivå enats om att sätta upp **nationella mål** för att minska antalet elever som lämnar skolan i förtid, under hänsynstagande till deras utgångsläge och nationella förutsättningar. Det här problemet kommer att tas upp i deras nationella reformprogram där de beskriver sina strategier och åtgärder för att nå sina nationella mål. Nationella mål för minskning av antalet elever som lämnar skolan i förtid kommer att driva på utvecklingen av politiken på området och öka efterfrågan på resurseffektiva, verkningsfulla insatser. Att medlemsstaterna ska rapportera om sina nationella mål inom Europa 2020 i de årliga tillväxtundersökningarna leder till att mer vikt läggs vid övervakningen av insatsernas genomslag och starka och svaga sidor.

Den befintliga strategin för utbildningssamarbete, **Utbildning 2020**, och dess verktyg och rapporteringsformer kommer att stödja genomförandet av verkningsfulla, resurseffektiva insatser mot det här problemet. Det blir ett sätt att lyfta fram medlemsstaternas framsteg med hjälp av tillförlitlig, jämförbar statistik från Eurostat.

För att hjälpa medlemsstaterna att ta fram resurseffektiva och verkningsfulla nationella insatser mot det här problemet kommer flera åtgärder och verktyg att utvecklas för att angripa problemet från alla vinklar:

- Ett förslag till **rådsrekommendation om insatser för att minska antalet elever som lämnar skolan i förtid**, åtföljd av ett arbetsdokument från kommissionens avdelningar. Rekommendationen är avsedd att hjälpa medlemsstaterna att tänka nytt och ta fram

¹⁷ Frank Braun, inledningen i *Schulabbrüche und Ausbildungslosigkeit*, München 2007.

strategier med god verkan och kostnadseffektivitet. Rekommendationen bör ge en gemensam europeisk grund för verkningsfulla, resurseffektiva insatser på det här området, och medlemsstaterna ska enligt den anta heltäckande nationella strategier mot avhopp från skolan senast 2012 i enlighet med sina nationella mål.

- **Kommissionens meddelande om förskolor och barnomsorg** ska antas under 2011. Här betonas att förskolor och barnomsorg i tidig ålder kan bidra till att lägga grunderna för livslångt lärande, det starkaste sättet att bekämpa socialt utanförskap genom utbildning och på så sätt verkningsfullt förebygga att elever lämnar skolan i förtid. Meddelandet ska innehålla centrala frågor kring ökad kvalitet och tillgång till förskolor och barnomsorg.
- Kommissionen kommer under 2011 att lägga fram ett **meddelande om en ny europeisk agenda för integration** för att komplettera medlemsstaternas integrationsinsatser. För att underlätta för elever med migrantbakgrund att nå goda studieresultat måste problemet med elever som lämnar skolan i förtid beaktas även i detta sammanhang.
- **Yrkesutbildning** kan vara ett viktigt redskap för att motverka att ungdomar lämnar skolan i förtid. Efter kommissionens meddelande *Nya insatser för bättre EU-samarbete inom yrkesutbildning för att stödja Europa 2020-strategin*¹⁸ enades utbildningsministrarna om en långtgående satsning på att modernisera yrkesutbildningen, bl.a. med särskilda insatser för att motverka att elever hoppar av yrkesutbildning.
- Kommissionen kommer under början av 2011 att föreslå ett **riktmärke för att mäta ungdomars anställbarhet**. Ökad anställbarhet är avgörande för ungdomars utsikter att finna jobb och för deras karriärer, så därför bör de delta fullt ut i utbildningen. Med riktmärket blir det enklare att få en bild av läget och stödja utbyte av god praxis och erfarenheter mellan medlemsstaterna.
- För att styra utvecklingen av insatserna så effektivt som möjligt och för att påskynda den ömsesidiga läroprocessen kommer en **grupp av beslutsfattare på EU-nivå**, med företrädare för medlemsstaterna, att följa upp genomförandet av rådets rekommendation och stödja kommissionen och rådet i övervakningen av utvecklingen i medlemsstaterna och EU. Gruppen ska hjälpa till med att kartlägga verkningsfulla insatser för att ta itu med problem som är gemensamma för medlemsstaterna, stödja erfarenhetsutbytet och bidra till bättre målinriktade politiska rekommendationer.
- Vidare fortsätter **diskussionerna på ministernivå och hög tjänstemannanivå** liksom centrala evenemang som kommissionens och ordförandeländernas **konferenser**. De ger ett betydelsefullt underlag för den löpande debatten och förbättrar spridningen av verkningsfulla nya insatser och åtgärder. Under diskussionerna betonas god praxis i medlemsstaterna, samtidigt som förståelsen för skillnaderna mellan nationella resultat ökar, vilket alltså stödjer medlemsstaternas ansträngningar.
- **Programmet för livslångt lärande och programmen med anknytning till forskning och innovation** kommer att tas i anspråk i större omfattning till stöd för experiment och innovativa lösningar för att minska andelen elever som lämnar skolan i förtid. De ska möjliggöra erfarenhetsutbyte och spridning av god praxis mellan skolor och främja utvecklingen av verkningsfullt, resurseffektivt stöd till elever som riskerar att hoppa av. I

¹⁸

KOM(2010) 296.

finansieringen 2011 prioriteras bl.a. minskning av antalet elever som lämnar skolan i förtid, bättre inläring hos elever med migrantbakgrund samt främjande av jämställdhet och inkluderande undervisningsmetoder.

- **EU:s strukturfonder**, särskilt Europeiska socialfonden och Europeiska regionala utvecklingsfonden, är centrala finansieringskällor för nationella och regionala insatser på det här området. Den gemensamma EU-grunden för insatser i rådsrekommendationen kan fokusera och styra upp investeringar från strukturfonderna och därigenom öka kostnadseffektiviteten i verksamheten för att minska andelen elever som lämnar skolan i förtid.

-